

PREDLOG MANDATA ZA DELOVNO SKUPINO

Urejanje prostora in trajnostni razvoj

za obdobje 2021–2022 do XVII. Alpske konference

1. Uvodne pripombe

Na podlagi dela, ki ga je opravila Ad hoc strokovna skupina Alpske konvencije za prostorsko načrtovanje in njenih glavnih izsledkov (Izjava iz Murnaua, mednarodna konferenca »Trajnostno prostorski razvoj v Alpah« v letu 2016, ki je spremljala in usmerjala delo v sklopu ciljne analize ESPON »Alps2050«), bo Delovna skupina Urejanje prostora in trajnostni razvoj podpirala aktivnosti na področju prostorskega načrtovanja in razvoja za izvedbo Protokola Alpske konvencije Urejanje prostora in trajnostni razvoj in drugih strateških okvirnih dokumentov, npr. Alpskega sistema podnebnih ciljev 2050 (ACTS 2050). Prav tako pa bo tudi prilagodila novo Teritorialno agendo EU 2030 za izvajanje na območju Alp. V vse aktivnosti bo vključena Agenda 2030 in Cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov, predvsem CTR 11 (Trajnostna mesta in skupnosti), 13 (Podnebni ukrepi), 15 (Življenje na kopnem) in 17 (Partnerstva za doseganje ciljev). Delovna skupina bo opravljala svoje delo za območje Alpske konvencije, upoštevala pa bo tudi različne teritorialne učinke na sosednja območja zunaj tega okvirja, npr. okvir Interreg Programa Območje Alp in Strategije EU za alpsko regijo (EUSALP).

Če pogledamo še naprej od leta 2022 bo delovna skupina v nadaljevanju projekta Alps2050 ocenila svoja priporočila za politiko in začrtala, kako bi lahko v zvezne, regionalne in lokalne postopke načrtovanja vključili prednostne naloge. Delovna skupina bo pripravljala skupno vizijo in pogled na alpsko regijo in razvila smernice za skupno prostorsko načrtovanje v Alpah, s pomočjo bolj poenotenih prostorskih načrtov in integriranih programov za teritorialen razvoj (8. in 9. čl. Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj), s poudarkom na prilagajanju na podnebne spremembe.

2. Cilji

Opis ciljev

1. Ocena stanja čezmejnega prostorskega razvoja v Alpski konvenciji
Ocena trenutnega stanja čezmejnega sodelovanja in usklajevanje prostorskega razvoja – posebej usklajevanje prostorskega in trajnostnega teritorialnega razvoja – na območju Alpske konvencije (4. čl. Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj) s posebnim poudarkom na ACTS 2050. V prvem koraku bodo na osnovi nadaljnjega dela Delovne skupine povzeti najpomembnejši rezultati preteklih aktivnosti (Izjava iz Murnaua, mednarodna konferenca »Trajnostni prostorski razvoj v Alpah« v letu 2016, ESPON ciljna analiza Alps2050 ter rezultati sledečih delavnic v Münchnu) na področju prostorskega načrtovanja.
2. Nadaljevanje ACTS 2050 in smernice izvajanja
Prispevek k smernici izvajanja za področje prostorskega načrtovanja Posvetovalnega odbora za alpsko podnebje (ACB), ki se obravnava prednostno (IP_SP1: vsealpski koncept: »prostorsko načrtovanje za varstvo podnebja«), kot tudi za varstvo tal (IP_S2: opredelitev alpskih smernic za čim manjše izkoriščanje zemljišč in pozidanost tal) s sodelovanjem na povezovalni delavnici in drugih aktivnostih za povezovanje.
3. Vključitev v pripravo novega RSA
Prispevek k 9. Poročilu o stanju Alp (RSA 9) v zvezi z alpskimi mesti z vidika prostorskega načrtovanja in razvoja, npr. povezave med urbanim in podeželskim okoljem, participacija civilne družbe pri postopkih načrtovanja, prilagajanje in odpornost na podnebje preko

prostorskega načrtovanja ali struktur naselij. Točna določitev nalog bo odvisna od Ad hoc delovne skupine za pripravo RSA.

3. Naloge

Opis izsledkov
1. Poročilo o oceni čezmejnega sodelovanja in usklajevanja v prostorskem načrtovanju na območju Alpske konvencije; dokumentiranje opredeljenih področij za sodelovanje in sinergije; predlogi za pilotne aktivnosti pri čezmejnem ali transnacionalnem prostorskem načrtovanju ter integriran teritorialni razvoj. 2. Prispevek k smernicam izvajanja ACTS 2050: prispevek k sledečim korakom smernic izvajanja: IP_SP1: korak 1b: izbor primerov dobre prakse za strategije rasti in krčenja IP_SP1: korak 3: raziskava o ciljih in izzivih za varčevanje s površinami IP_S2: korak 1: definicija izkoriščanja in prekrivanja zemljišč ter potreba po tem, da se oboje ustavi IP_S2: korak 2b: usposabljanje za prostorske načrtovalce 3. Prispevek k RSA 9 s pripravo poglavja o vidikih prostorskega načrtovanja in razvoja za naslednjo temo poročanja, konkretno nalogo bo dodelila Ad hoc delovna skupina za pripravo RSA.
Načrt dela
Delovna skupina načrtuje 2-3 redna srečanja na leto, z dodatnimi srečanji po potrebi. Srečanja bodo po potrebi organizirana v živo ali virtualno. Prvi osnutek poročila o ocenjevanju (1) se načrtuje za sredino 2021, osnutek poročila pa za konec 2021. Sledila bo participacija deležnikov in podrobnejša obdelava v letu 2022. Prispevek k ACTS (2) in RSA (3) bo upošteval časovnico ustreznih akterjev in bo morda vključeval seminarje ali delavnice s partnerji ter uvodno in zaključno prireditev.

4. Sodelovanje

Sodelovanje z drugimi delovnimi skupinami/odbori in partnerji
• Sodelovanje z vsemi tematskimi delovnimi telesi Alpske konvencije, s poudarkom na izmenjavo z Delovno skupino Varstvo tal, Delovno skupino Naravne nesreče (PLANALP) in Delovno skupino Promet. • Sodelovanje s Posvetovalnim odborom za alpsko podnebje (ACB): redne izmenjave z ACB v zvezi z smernicami izvajanja za doseg alpskih podnebnih ciljev, ki so povezani s prostorskim načrtovanjem – predvsem vključitev v aktivnost povezovanja (npr. povezovalna delavnica). • Sodelovanje v sklopu aktivnosti EUSALP na področju prostorskega načrtovanja, najbolj opazno z Akcijskimi skupinami 4, 6, 7, 8 in 9 ter še posebej na osnovi EUSALP deklaracije »Trajnostna raba in zaščita tal« in strateškega prednostnega področja politike »prostorsko načrtovanje«, ki se trenutno razvija v sklopu AlpGov 2, predvsem z akcijskimi skupinami 4, 6, 7 in 8: redna izmenjava informacij o aktivnostih in participacija na delavnicah. • Vzpostavitev sodelovanja med Alpsko konvencijo in omrežjem strokovnjakov za prostorsko načrtovanje v Alpah AlpPlan. (Omrežje je bilo vzpostavljeno leta 2020 v okviru Interreg projekta OpenSpaceAlps. »OpenSpaceAlps« namerava spodbujati trajnostni razvoj odprtih prostorov v Alpah s krepitvijo sistemskega upravljanja na področju prostorskega načrtovanja).

- Sodelovanje s Programom Območje Alp in drugimi čezmejnimi Interreg programi, da bi se tako lahko poslužili ustreznih obstoječih projektnih rezultatov in strokovnega znanja.

5. Komunikacija

Komunikacija aktivnosti delovne skupine

- Diseminacija rezultatov s strani vsake članice znotraj nacionalne uprave, različnih ravneh načrtovanja in drugih oblik javnih povezav.
- Sistemske komunikacijske aktivnosti delovne skupine z uporabo obstoječih formatov komunikacije (npr. spletna stran Alpske konvencije, nova spletna stran ACB, omrežje Partnerstva za tla Alp), s prizadevanji za komunikacijski načrt za prihodnost.
- Aktivnosti povezovanja s povezanimi procesi in opredelitev prihodnjih možnosti sodelovanja, vključno z drugimi telesi in dogodki Alpske konvencije, strukturnimi skladi, kooperacijskimi projekti EU v zvezi s prostorskim načrtovanjem (npr. ERDF ali CAP) in/ali aktivnostmi povezane s Teritorialno agendo 2030.

6. Povezava do Večletnega programa dela Alpske konference

Prispevek k in skladnost z Večletnim programom dela 2017–2022 Alpske konference ter z Alpsko konvencijo in njenimi protokoli

Novoustanovljena Delovna skupina Urejanje prostora in trajnostni razvoj bo okrepila trajnostno prostorsko načrtovanje in pogodbenicam preko svojega transversalnega in integriranega pristopa ter z vključevanjem različnih interesnih skupin in deležnikov na različnih lokalnih in regionalnih ravneh pomagala pri povezovanju sektorskih aktivnosti in politik. Prednostno nalogo 2 (ukrepanje na področju podnebnih sprememb) bo okrepila s prevzemanjem dela ACB in z medsektorskim pristopom. Pozornosti bo deležna tudi prednostna naloga 3 (ohranjanje in vrednotenje biotske raznovrstnosti in krajine) in sicer s spodbujanjem prostorske povezanosti ekosistemov in življenjskih prostorov ter zelene infrastrukture. V zvezi z vzorci v prostorskem načrtovanju bo osrednjo vlogo igrala prednostna naloga 5 (spodbujanje trajnostnega prometa). Delovna skupina Urejanje prostora in trajnostni razvoj bo delovala v smeri usklajevanja prostorskih vizij v Alpah. Za to je potreben osredotočen pogled na tesno sodelovanje uprav s pomembnimi deležniki, kot je zapisano v prednostni nalogi 6 (izvajanje vodilne vloge v okviru EUSALP).

7. Predsedovanje

Delovni skupini bo predsedovala Nemčija.